

วิธีการวิจัย (Method)

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งประกอบกัน มีทั้งการค้นคว้าจากหนังสือ การติดต่อขอข้อมูลจากทางราชการ และการสอบถามจากชาวประมงและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ได้แก่

- (๑.) แผนกประมง อ.เมือง จ.สมุทรสาคร
- (๒.) แผนกสถิติ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๓.) แผนกสถิติ องค์การสะพานปลา กรุงเทพมหานคร
- (๔.) หนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๕.) บริษัท ห้างหุ้นส่วน และร้านค้าต่าง ๆ ที่จำหน่ายเครื่องมือและเครื่องอุปกรณต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำการประมงทั้งที่ตั้งอยู่ในเขตมหาชัยและกรุงเทพฯ
- (๖.) สัมภาษณ์จากชาวประมงและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง

วิธีการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ดังได้กล่าวแล้วว่าข้อมูลที่ได้นำมาแสดงไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้มาจากหลายแหล่งต่าง ๆ กัน แต่ข้อมูลที่สำคัญและเป็นหัวใจของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้จากการสัมภาษณ์จากชาวประมงและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง การสัมภาษณ์จากชาวประมงเป็นงานวิจัยที่สำคัญและลำบากมาก ต้องอาศัยเวลาและความพยายาม

ในขั้นแรก ใช้วิธีสอบถามจากชาวประมงโดยสร้างเป็นแบบสอบถามขึ้นเพื่อให้ชาวประมงกรอกแบบสอบถามนี้ พิมพ์ออกมาประมาณ ๓๐๐ ชุด การแจกแบบสอบถามได้มอบหมายให้ทางแผนกประมง อ.เมือง จ.สมุทรสาครช่วยแจกให้แก่ชาวประมง โดยแจกให้แก่ชาวประมงที่ใช้เครื่องมือทำการประมงประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญและใช้กันในเขตมหาชัย การสร้างแบบสอบถามสร้างขึ้นโดยยึดถือแนวตามแบบสรุปผลรายได้และรายจ่าย

ของการประมงทะเลปี ๒๕๑๗ ที่แผนกสถิติ กรมประมงจัดทำขึ้น ดังตัวอย่างที่ได้แนบไว้ แต่เมื่อออกแบบสอบถามไปแล้วปรากฏว่าชาวประมงไม่ยอมรับออกข้อความ เพราะเกรงว่าตนเองจะต้องถูกเสียดายเพิ่ม และเนื่องจากอาชีพการทำประมงเป็นอาชีพที่ทำรายได้ค่อนข้างดี ดังนั้นทางกรมสรรพากรจึงพยายามจะเก็บภาษีเกี่ยวกับการทำประมงทะเลให้ได้เต็มที่และขณะนี้กำลังกวัดข้อนอยู่มาก ชาวประมงจึงไม่กล้ากรอกแบบฟอร์ม เพราะเกรงว่าจะมีผลย้อนมาถึงตนถึงแม่จะแข็งแรงแล้วก็ตาม

เนื่องจากการใช้แบบสอบถามมีอุปสรรคดังกล่าว ผู้เขียนจึงได้รับคำแนะนำจากประมงอำเภอเมือง จ.สมุทรสาครว่าควรจะใช้วิธีออกไปสัมภาษณ์ชาวประมงด้วยตนเองดีกว่าโดยประมงอำเภอจะเป็นผู้นำไปเอง ซึ่งจะได้ผลกว่าและสามารถพูดคุยซักถามรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมได้ ซึ่งจะทำให้ได้รับความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี การออกไปสอบถามนี้ได้สอบถามตามแนวแบบสอบถามเดิมที่พิมพ์ไว้และซักถามรายละเอียดเพิ่มเติม ชาวประมงที่ออกทำการสอบถามนั้น เลือกตัวอย่างตามแต่ละประเภทของเครื่องมือประมงที่ใช้ทำการประมง มีทั้งชาวประมงที่สามารถจับได้มากติดอันดับ ๑ - ๕ ของมหาชัย และทั้งชาวประมงที่จับไม่ค่อยได้หรือได้น้อยติดอันดับอยู่ทางท้าย และมีทั้งที่จับได้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประมงอำเภอเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับชาวประมงมาก และทราบดีว่าชาวประมงคนใดที่สามารถจับปลาได้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องน่าแปลกที่ว่า การทำประมงก็ทำในบริเวณใกล้ ๆ กัน แต่บางคนจับได้มากในขณะที่บางคนจับได้น้อยหรือแทบไม่ได้เลย ซึ่งก็ต้องอาศัยความชำนาญของคนนำลากหรือที่เรียกว่าไตงหรือไตเรือ ดังนั้นค่าแรงสำหรับคนนำลากจะแพงมาก เพราะต้องอาศัยผู้ที่มีความสามารถเป็นพิเศษ การสอบถามเน้นหนักในเรื่องรายได้ รายจ่าย และการลงทุนในการทำการประมงโดยใช้เครื่องมือประมงแต่ละประเภทที่สำคัญ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำประมง อยางไรก็ตามการสอบถามก็ยังมีอุปสรรคอยู่บ้างเหมือนกัน เพราะจะต้องใช้เวลาและต้องอาศัยความพยายามมาก เนื่องจากต้องคอยจับหว่าเวลาที่ชาวประมงอยู่บ้านไม่ได้ออกทะเล ซึ่งเป็นการยากที่จะพบตัวได้ง่าย ๆ สำหรับแต่ละราย แต่การสอบถามนี้มีผลดีในแง่ที่ว่าประมงอำเภอรู้จักคุ้นเคยกับชาวประมงเป็นอย่างดี ทำให้ได้รับข้อมูลที่แท้จริงซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการทำการวิจัยมาก นอกจากนี้ชาวประมงที่ทำการประมงโดยใช้อวนลาก

แผนที่จะยื่นหนึ่งไต่กรรณาสวติการลากอวนแผนตะเข้ให้ชมอย่างแท้จริง โดยได้รับการติด
ทอชวยเหลือจากประมงอำเภอ

นอกจากจะได้สอบถามชาวประมงเกี่ยวกับรายได้รายจ่ายและการลงทุนแล้ว ก็
ได้ทำการสอบถามเกี่ยวกับเงินลงทุนในเครื่องมือ เครื่องใช้ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการ
ทำประมงจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง กล่าวคือ ทำการสอบถามเกี่ยวกับเงินลงทุนในเรื่อง
ประมงแต่ละขนาดจากอู่ต่อเรือในเขตมหาชัย สอบถามเกี่ยวกับเงินลงทุนในเครื่องยนต์
เรือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบกับเรือประมง เช่น เครื่องปั่นไฟ เข็มทิศ เครื่อง
วัดน้ำ เรดาร์ วิทยุรับส่ง เป็นต้น จากบริษัทห้างร้านที่จำหน่ายโดยตรง สอบถาม
เกี่ยวกับเงินลงทุนในเครื่องมือประมงและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบเครื่องมือประมง
เช่น ราคาอวน ทุ่นลอยนำ เชือกสลิง ฯลฯ จากผู้ที่มีอาชีพรับทำอวนและร้านขาย
เครื่องอุปกรณ์ประมง

สรุปการสอบถามนี้แบ่งการสอบถามออกเป็น ๒ ลักษณะคือ ประการแรกสอบถาม
เกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของการทำประมงแต่ละประเภท และประการที่สองเป็นการ
สอบถามเกี่ยวกับเงินลงทุน อันได้แก่การสอบถามเกี่ยวกับราคาเครื่องมือที่ใช้ในการทำ
ประมง ราคาเรือที่ใช้ ราคาเครื่องยนต์เรือและเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ที่จจะขาดเสีย
มิได้ในการสอบถามแต่ละครั้งก็คือปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของชาวประมง

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะได้ตัวอย่างเป็นจำนวนไม่มากนัก แต่ก็ใกล้เคียงกับ
จำนวนตัวอย่างที่แผนกสถิติกรมประมงใช้เป็นตัวแทนของทั้งประเทศ และข้อมูลที่ได้รับนี้
เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาก เนื่องจากไปสอบถามด้วยตนเอง
และการสอบถามส่วนใหญ่ก็สอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องและเข้าใจดี ผลสำรวจรายได้รายจ่าย
ของชาวประมงปี ๒๕๑๓ ที่แผนกสถิติ กรมประมงทำไว้กล่าวว่าใกล้เคียงกับความเป็นจริง
ประมาณ ๘๐% ในทำนองเดียวกัน ข้อมูลที่สำรวจได้ในเขตมหาชัยก็ประมาณไว้ว่าใกล้-
เคียงกับความเป็นจริงประมาณ ๘๐% เช่นกัน และตัวเลขที่ทำการสำรวจได้ก็ใกล้เคียงกับ
ตัวเลขที่กรมประมงทำไว้มาก

การสำรวจกระทำในระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๑๔ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

ตารางที่ ๑. ตารางแสดงประเภทของการประมงทะเลที่ทำการสำรวจและจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจเปรียบเทียบกับจำนวนตัวอย่างของกรมประมงที่ทำการสำรวจทั่วประเทศในปี ๒๕๑๓

ประเภทการประมง		จำนวนตัวอย่างที่ทำการสำรวจ	จำนวน ^(๒) ตัวอย่างของกรมประมง
อวนลากแผ่นตะเฆ่	ขนาดเรือต่ำกว่า ๑๔ ม.	๓	๑๒
	๑๔ - ๑๘ ม.	๕	๑๓
	๑๘ - ๒๕ ม.	๓	๑๔
	๒๕ ม.ขึ้นไป	๒	๑๐
อวนลากคู่	ขนาดเรือต่ำกว่า ๑๔ ม.	๒	๓
	๑๔ - ๑๘ ม.	๒	๑๐
	๑๘ ม.ขึ้นไป	๓	๑๒
อวนลากคานฉาง		๓	๙
อวนดำ		๓	๑๐
อวนตั้งเก		(๑)	๕
อวนลอมซั้ง		๓	๑๐
อวนลอมจับปลากระทัก		(๑)	๑๐
อวนคิปลาทู		๑	๑๐
อวนลอยอินทรี		๑	๑๖
อวนรุน		๓	๓๒
โป๊ะ		๕	๑๓
โพงพาง		๒	-

(๑) หมายเหตุ ประเภทของเครื่องมือประมงที่แผนกสถิติ กรมประมงสำรวจ แต่ในการวิจัยนี้ไม่มี เพราะเครื่องมือประมงประเภทดังกล่าวไม่มีการใช้ในมหาชัย

(๒) ที่มา : สรุปผลรายได้รายจ่ายของการทำประมงทะเล ๒๕๑๓ แผนกสถิติ กรมประมง กระทรวงเกษตรฯ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ผลตอบแทนจากการทำประมงทะเลเขมรชายฝั่ง "

แบบสอบถาม ๑ ชุดต่อเรือประมง ๑ ลำ

เรือประมง

๑. ชื่อเรือประมง .....
๒. ความยาวของเรือ .....เมตร ..... น้ำหนักตันกรอส .....
๓. คาคอเรือ .....บาท ..... ประมาณอายุใช้งาน ..... ปี
๔. เครื่องยนต์ที่ใช้กับเรือเป็นเครื่องยนต์หรือเครื่องยนต์เรือ .....ประมาณอายุใช้งาน...ปี
๕. กำลังแรงม้าของเครื่องยนต์..... เงินลงทุน ..... บาท
๖. เครื่องกลอื่น ๆ ที่ใช่นอกเหนือจากเครื่องยนต์ ..... ประมาณเงินทุน ..... บาท

เครื่องมือที่ใช้ทำการประมงกับเรือประมง

๑. .... เงินลงทุนโดยประมาณ .....
๒. .... เงินลงทุนโดยประมาณ .....

จำนวนลูกเรือ

๑. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นลูกเรือ ..... คน
๒. จำนวนลูกจ้าง ..... คน

การจับปลาต่อเดือน

๑. จำนวนเที่ยวที่ออกจับปลาต่อเดือน ..... เที่ยว
๒. จำนวนวันที่ออกทำการประมงต่อเที่ยวโดยเฉลี่ย ..... วัน
๓. รัศมีความลึกของน้ำทะเลที่ทำการประมงโดยประมาณ ..... เมตร

ค่าใช้จ่ายค่าเนิ่นการต่าง ๆ ต่อเดือน

ค่าตอบแทนลูกเรือ

๑. จำนวนลูกเรือ .....คน ..... เงินเดือนประจำต่อคน ..... บาท

- ๒. เงินเดือนไตง ..... บาท
- ๓. แแบ่งส่วน .....
- ๔. ค่าอาหารรถเรือ .....
- ๕. อื่น ๆ .....
- ๖. ประมาณค่าแรงสมาชิกในครัวเรือน .....

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

- ๑. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง .....
- ๒. ค่าน้ำมันเครื่องและเกียร์ .....
- ๓. ค่าจากรับ .....
- ๔. ค่าน้ำแข็ง .....
- ๕. ค่าน้ำจืด .....
- ๖. ค่าดั่ง ค่าหัวใส่ปลา .....
- ๗. ค่าซ่อมบำรุงเรือและอุปกรณ์ .....
- ๘. ค่าซ่อมบำรุงเครื่องมือประมง .....
- ๙. ค่าประกันเรือ .....
- ๑๐. ค่าธรรมเนียมในการขายปลา .....
- ๑๑. ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ .....

รายได้ตกเดือน

- ๑. รายได้ต่อเที่ยวทำการประมง .....
- ๒. รายได้เฉลี่ยตกเดือน .....
- ๓. ประเภทของสัตว์น้ำที่สำคัญ ๆ ที่จับได้ ปริมาณ และราคา

๑.	.....	ปริมาณ	.....	ราคา	.....
๒.	.....	ii	.....	ii	.....
๓.	.....	ii	.....	ii	.....
๔.	.....	ii	.....	ii	.....
๕.	.....	ii	.....	ii	.....

๖.	.....	ปริมาณ	.....	ราคา	.....
๗.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๘.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๙.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๑๐.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๑๑.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๑๒.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๑๓.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๑๔.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....
๑๕.	.....	๖๖	.....	๖๖	.....

การจำหน่าย

สำเนาที่จับใบโคครั้งหนึ่งจำหน่ายโดย .....

ขอคิดเห็น ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ และขอเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....